

Kultura i dziedzictwo narodowe

Lubelszczyzna poza walorami krajobrazowymi i nieskażonym środowiskiem ma do zaoferowania odwiedzającym ją turystom również liczne atrakcje kulturalne. Działają tu znane i cenione na całym świecie teatry: Scena Plastyczna KUL, Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice”. Do najważniejszych imprez w regionie, znanych również poza granicami kraju, należą:

- Międzynarodowy Konkurs Młodych Skrzypków im. Karola Lipińskiego i Henryka Wieniawskiego – organizowany co 3 lata,
- Festiwal Teatrów Europy Środkowej „Sąsiedzi”,
- Zamojskie Lato Teatralne,
- Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym oraz towarzyszące mu Targi Sztuki Ludowej – największa w kraju impreza folklorystyczna,
- Poleskie Lato z Folklorem -Włodawa,
- Ogólnopolski Przegląd Hejnałów Miejskich w Lublinie,
- Międzynarodowy Festiwal „Konfrontacje Teatralne”.

Na terenie województwa lubelskiego znajduje się wiele cennych zabytków. Według danych Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków wg stanu na 30.09.2006 r. w rejestrze zabytków w województwie lubelskim wpisanych było 3516 obiektów nieruchomych w tym między innymi 775 obiektów sakralnych, 10 zamków, 106 pałaców, 160 dworów, 325 zabudowań folwarcznych, 397 parków pałacowych i dworskich, 574 domy mieszkalne, kamienice itp.

W województwie lubelskim występują cztery obiekty zaliczane do kategorii **pomników historii**: Kazimierz Dolny, Zespół Architektoniczno-Urbanistyczny miasta Lublina, Zespół Pałacowo-Parkowy w Kozłówce i Zamość-zespół staromiejski, który także jest wpisany jako jedyny w województwie na **listę UNESCO**. Trzy zabytkowe obiekty z Lublina: 700-letnia bazylika Dominikanów, kaplica Trójcy Świętej na Zamku i pomnik Unii Lubelskiej dostały się na listę skarbów europejskiego dziedzictwa kulturowego. To laur równie prestiżowy jak lista UNESCO. Właśnie z tej przyczyny Lublin został wybrany jako centrum obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków, które odbędą się we wrześniu br.

Do najstarszych zabytków architektury w regionie należą dwa obiekty o charakterze obronnym: wieża w Stołpiu k. Chełma z X-XI w. oraz baszta – donżon na Zamku w Lublinie, datowana na I poł. XIII w.

Symbolicznym zabytkiem, ze względu na połączenie sakralnej architektury łacińskiej z ikonografią wschodnią, jest Kaplica Zamkowa w Lublinie, wzniesiona w XIV wieku jako gotycka, rzymskokatolicka świątynia ozdobiona freskami rusko-bizantyńskimi.

Charakterystyczną cechą zabytków sakralnych jest ich wielokulturowość. Do najcenniejszych obiektów sakralnych należą między innymi: kościoły katolickie, które znajdują się w Lublinie - dominikanów, powizytkowski i Archikatedra, a ponadto w Piotrowinie, Kraśniku, Chodlu, Lubartowie. Dawne cerkwie unickie (greckokatolickie) to między innymi świątynie w: Hrebennem, Dłużniowie, Mycowie. Natomiast najcenniejsze cerkwie prawosławne znajdują się w: Hrubieszowie, Włodawie, Jabłeczne, Terespolu, Chełmie, Tarnogrodzie i Lublinie.

Bogactwo przestrzenne i dekoracyjne żydowskiego budownictwa sakralnego można prześledzić zwiedzając synagogi w: Modliborzycach, Tarnogrodzie, Włodawie, Zamościu, Łęcznej i Kazimierzu Dolnym.

Zwiedzając region lubelski można dość często spotkać okazałe rezydencje magnackie. Perłą wśród nich jest kompleks pałacowy Zamoyskich w Kozłówce, funkcjonujący jako muzeum wnętrz, który w 2007 roku uznany został za pomnik historii Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Polska, a wraz z nią Lubelszczyzna wniosły w dziedzictwo europejskiej architektury typowy dworek ziemiański. Niektóre dwory związane są z ważnymi postaciami, np.: w Woli Okrzejskiej – z Henrykiem Sienkiewiczem, Romanowie – z Józefem Ignacym Kraszewskim, Lublinie – z Wincentym Polem i Janem Nepomucenem Kościuszką.

Na terenie województwa funkcjonuje 39 muzeów. Do znanych muzeów należą m.in.: Muzeum Lubelskie na Zamku w Lublinie, Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, Państwowe Muzeum na Majdanku oraz Muzeum Wsi Lubelskiej.

Na Lubelszczyźnie w obrębie parków narodowych i parków krajobrazowych wytyczono ponad 160 km tras ścieżek dydaktycznych (historycznych, przyrodniczych). Lubelski i Zamojski Oddział PTTK sprawują pieczę nad ponad 3 tys. km pieszych szlaków turystycznych.

Ponadto na naszym terenie jest ok. 500 km szlaków rowerowych.

Podstawowe dane dotyczące kultury w 2005 r.

	Biblioteki	Muzea	Teatry	Instytucje muzyczne
Woj. Lubelskie	610	39	4	2
Obwód Lwowski	1373	17	11	11
Obwód Wołyński	579	10	2	1